

Kansikuva: Nefco on mm. lainoittanut Green recovery -ohjelmansa kautta Sensible 4 -yritystä kehittämään ja kaupallistamaan Autonomous Driving (AD) -ohjelmistoa kuljettajattomalle ajoneuvolle (SAV=shared driveless vehicle), jonka avulla on mahdollista vähentää CO₂ päästöjä 60% parempien ajokäytäntöjen kautta verrattuna keskiwertokuljettajaan.

Sisällysluettelo

1.	Pääkirjoitus – joulun odotusta	2
2.	Rahoittajien vastuullisuusvaatimukset, EU:n kestävän rahoituksen taksonomia ja NIB:n ja NEFCO:n toiminta ja suunnitelmat taksonomian suhteen – Yva ry:n webinaari 30.9.2021.....	3
3.	Ympäristö- ja yhteiskuntavastuu malminetsintäyhtiön näkökulmasta – Yva ry:n webinaari 30.9.2021.....	6

TULEVIA TAPAHTUMIA:

Yva ry:n ajankohtaiswebinaari ke 15.12 klo 14-16 – YVA-hankkeiden vaikutukset vesimuodostumille

Ympäristövaikutusten arviointi-yhdistyksen webinaarisarjan seuraava tilaisuus järjestetään keskiviikkona 15.12.2021 klo 14-16. Teemana ovat YVA-hankkeiden vaikutukset vesimuodostumille.

Riikka Puntila-Dodd SYKE:stä tulee kertomaan SYKE:n, Gaia Oy:n, AFRY Finland Oy:n ja Itä-Suomen yliopiston hankkeesta nimeltä ”**Uusien hankkeiden vaikutusten arviointi suhteessa vesien- ja merenhoidon tilatavoitteisiin – työkalujen nykytila ja kehittämistarpeet (VESIMAL-LIT)**”. <https://tietokayttoon.fi/-/uusien-hankkeiden-vaikutusten-arviointi-suhteessa-vesien-ja-merenhoidon-tilatavoitteisiin-tyokalujen-nykytila-ja-kehittamistarpeet-vesimal-lit>

AFRY Finland Oy:n Hannu Lauri tulee esittämään muutaman ”**Esimerkkitapauksia mallinnoista YVA-menettelyissä**” ja kertomaan mitä niissä on tehty mallinnuksen määrittelyn, kalibroinnin ja epävarmuuksien käsittelyn osalta.

Lisäksi kuulemme Vahanen Environment Oy:n Anne Liljendahlin esityksen ”**Vesistön ekologisen tilan arvioinnista YVA-hankkeissa**”. Annen puheenvuorossa kuullaan mitä kaikkea vaikutusarvioinnissa pitää ottaa huomioon käytännön työn kannalta, mitä kenttätutkimuksia tarvitaan sekä miten ja milloin niitä tehdään.

Webinaarisarja on Yva ry:n jäsenille. Ei-jäsenet voivat osallistua yhteen luentosarjan tilaisuuteen tutustumismielessä. Tilaisuus toteutetaan MS Teams -ohjelmistolla ja se nauhoitetaan.

Ilmoittaudu mukaan: Maarit Korhonen maarit.korhonen@vahanen.com

YVA-päivä torstaina 17.3.2022, Helsingin keskuskirjasto Oodissa

1. Pääkirjoitus – joulun odotusta

Hyvää joulun odotusta hyvät Yva ry:n jäsenet! Kirjoitan pääkirjoitukseni aikoihin, kun työtahti yhteiskunnassa on yleensä kivistymään päin rauhoittuakseen jouluksi sekä herättääkseen loppiaisen aikoihin jokavuotista ihmetystä: ”Miksi meillä oli jälleen kerran niin kova kiire?”. Tämä voi olla vaikea ymmärtää, mutta ehkä tämä on osin sitä ihmisen psykologiaa, ja ehkä osin ihminen tarvitseekin tietynlaista syklistä ja aikarajoja työntehon optimoimiseksi. Ja mikä on sen parempi määräaika kuin ”tehdä maailma valmiiksi jouluun mennessä”? 😊

Olemme viime aikoina tehneet intensiivisesti työtä seuraavan YVA-päivän eteen. Saimme viime maaliskuussa täysin virtuaalisesti toteutetusta ja hieman uudistetusta YVA-päivästä oikeastaan varsin hyvää palautetta, mikä antaa itseluottamusta seuraavan tilaisuuden järjestämiseen. Seuraava YVA-päivä järjestetään torstaina 17. maaliskuuta 2022 (laita päivämäärä kalenteriisi) hybridikonseptillä, jossa fyysisenä paikkana toimii Helsingin Keskuskirjasto Oodi. Olemme YVA-päivän toimikunnassa suunnitelleet päivää antamalla erityistä painoarvoa tulevaisuuden ennustamiselle. Jo suhteellisen pitkällä oleva ohjelma sisältää sen takia, ei pelkästään jo toteutuneita hankkeita ja kokemuksia, vaan myös tulevaisuuden hankekonsepteja, etenkin valtakunnan lehtien palstoilla viime aikoina paljon esillä olleen uusiutuvan energian saralta. Lisäksi käsittelemme päivän aikana luonnon monimuotoisuutta, muun muassa lakiuudistusten ja uusien oppaiden näkökulmasta, ja sitä, miten ilmastonmuutos ja biodiversiteetti nivoutuvat yhteen. Lisäksi YVA-päivälle on tulossa useampi ympäristöalaa erinomaisesti hallitsevaa kansanedustajaa pitämään key-note-puheenvuorot. Avaamme ilmoittautumissivut talven aikana, mistä ilmoitamme teille erikseen!

Kirjoitin edellisessä pääkirjoituksessani siitä, että tulisimme kutsumaan teidät illanviettoon pikkujoulutunnelmissa ennen joulua. Joudumme valitettavasti tämän perumaan, mutta voimme silti tavata toisemme virtuaalisesti seuraavassa webinaarissa, joka käsittelee vesistöihin kohdistuvia vaikutuksia. Webinaari pidetään keskiviikkona 15.12. Ehkä ehdimme nauttia yhdessä pienestä glögistä sen yhteydessä. Muistakaa ilmoittautua!

Mattias Järvinen, Yva ry:n puheenjohtaja

2. Rahoittajien vastuullisuusvaatimukset, EU:n kestävän rahoituksen taksonomia ja NIB:n ja NEFCO:n toiminta ja suunnitelmat taksonomian suhteen – Yva ry:n webinaari 30.9.2021

Artikkeli on kirjoitettu Katariina Vartiainen, joka on Senior Advisor vastuualueenaan Sustainability Nefco:ssa sekä Lena Korkea-ahon, joka on Senior Environmental Analyst Nordic Investment Bank:ssa, Yva ry:n webinaari-esityksen (30.9.2021) pohjalta.

“Taksonomiaa on tarkoitus laajentaa ja kehittää jatkuvasti, eli kaikkien yritysten kannattaa seurata kehitystä vaikkei se tällä hetkellä olisikaan omalta osalta ajankohtainen.”

“EU:n vihreä taksonomia antaa yhteiset pelisäännöt rahoitusmarkkinoilla toimiville siitä, mikä toiminta on tieteeseen perustuen kestävä.”

Webinaari-esityksen pitäjät Katariina Vartiainen – yläkuva ja Lena Korkea-aho – alakuva (kuvaaja Marjo Koivumäki).

NIB

Nordic Investment Bank (NIB) on Pohjoismaiden ja Baltian maiden omistama kansainvälinen rahoituslaitos. Pankin tehtävä on edistää kestävästä kehitystä jäsenmaissa. NIB:lle ei riitä, että vastuullisuuteen liittyvät riskit tunnetaan – rahoitettavilla hankkeilla tulee olla myös positiivisia kestäväään

kehitykseen liittyviä vaikutuksia – kuten lisääntynyt tuottavuus ja ympäristöhyödyt. NIB rahoittaa korkeintaan 50% hankkeesta. Tyypilliset rahoituskohteet ovat suuria kymmenien tai satojen miljoonien hankkeita, joiden laina-ajat ovat kymmeniä vuosia. Varat hankitaan kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta ja NIB noudattaa terveen pankkitoiminnan periaatteita.

Kuva 1: NIB on rahoittanut mm. vesivoimalaitoksen kunnostusta sekä pienvoimalaitoksen rakentamista Pielisjoella.

Kuva 2: Nefco on rahoittanut mm. Lutsk'ssa Ukrainassa energiatehokkaita ja modernisoituja päiväkoteja, kouluja sekä kulttuuri- ja urheilutiloja, jotka vähentävät merkittävästi lämmön ja sähkön kulutusta sekä CO₂ -päästöjä.

NEFCO

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö Nefco on kansainvälinen rahoituslaitos, joka rahoittaa pohjoismaisten ympäristöratkaisujen alkuvaiheen laajentumista maailmanmarkkinoille. Viiden Pohjoismaan vuonna 1990 perustama Nefco tarjoaa pelkästään vihreää rahoitusta. Nefco on rahoittanut ja toteuttanut yli 1 500 hanketta, jotka ovat sisältäneet esimerkiksi energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa, jäteveden puhdistusta, jätteenkäsittelyä ja puhtaampia teollisuuden prosesseja. Tähän mennessä Nefco on rahoittanut yli 600 pohjoismaisen yrityksen ympäristöä säästävien teknologioiden ja ratkaisujen laajentamista maailmanmarkkinoille.

Kestävä rahoitus

Kestävä rahoitus on ollut kasvussa erityisesti Pariisin 2015 ilmastopöytäkirjan seurauksena. EU:lla on kunnianhimoiset ilmastotavoitteet ja tavoitteena on olla hiilineutraali 2050 mennessä. Tämä tavoite vaatii suuria lisäinvestointeja, joiden on arvioitu olevan suurusluokaltaan 180 – 290 miljardia euroa/vuosi. Ongelmana on ollut, että kestävälle rahoitukselle ei ole ollut yhtenäisiä kriteereitä, joka osaltaan on mahdollistanut viherpesun.

Vihreä taksonomia

EU:n vihreä taksonomia luo kestävän rahoituksen yhtenäiset kriteerit, jotka perustuvat tieteeseen ja tutkimukseen. Näin kestävä rahoitus voidaan myöntää samoilla ehdoilla kaikkialla. Kriteerit koskevat yksityistä sektoria ja rahoitusalan toimijoita. Kriteerit perustuvat kuuteen ympäristötavoitteeseen (Kuva 3) ja miten eri toiminnot pystyvät edesauttamaan tavoitteiden saavuttamista. Ilmastomuutoksen hillinnän ja ilmastomuutoksen sopeutumisen kriteeristöt saatiin valmiiksi tänä kesänä. Neljän jäljellä olevan ympäristötavoitteen osalta on julkaistu ehdotus kriteeristöstä ja lopullinen kriteeristö on tarkoitus julkaista loppuvuodesta 2021.

Kriteeristöt koskevat EU:n jäsenvaltioissa pankkeja, sijoitusyhtiöitä ja vakuutusyhtiöitä sekä yrityksiä, jotka ovat vastuullisuusraportointidirektiivin piirissä (Non-Financial reporting Directive – NFRD).

Kuva 3: Kestävän rahoituksen kriteerit perustuvat kuuteen ympäristötavoitteeseen. Tähän mennessä on saatu valmiiksi kriteeristöt ilmastomuutoksen hillinnälle ja ilmastomuutokseen sopeutumiselle ja loput kriteerit on tarkoitus valmistua loppuvuoden 2021 aikana.

Kriteerien merkitys NIB:lle ja NEFCO:lle

NIB oli edustettuna EU:n kestävän rahoituksen suunnitelman laadinnan työryhmässä (High-Level Expert Group on Sustainable Finance) ja myöhemmin kommentoimassa teknisten kriteerien laadintaa. Sekä NIB että NEFCO ovat vertailleet omia kestävyyskriteereitään sekä vihreän rahoituksen kri-

teereitä taksonomiaan, koska jatkossa rahoituslaitosten tulee raportoida lainaportfolion yhdenmukaisuudesta taksonomian kanssa. Molemmat organisaatiot saavat kriteereistä tukea asiakaskeskusteluihin. Kuitenkaan ei kumpikaan NIB eikä NEFCO rajoita rahoitustaan ainoastaan taksonomian mukaiseen toimintaan.

Kriteerien merkitys asiakasyrityksille

Kriteerit auttavat asiakasyrityksiä saamaan vihreää rahoitusta, osoittamaan toimintansa kestävyys, antavat suunnan ja tavoitetason kestävyydelle sekä auttavat vihreän siirtymän suunnittelussa. Kriteerit antavat myös vaatimustason raportoinnille.

Kuitenkaan kriteerit eivät vielä kata kaikkia sektoreita, sillä vain noin 100 toimintoa on mukana tällä hetkellä. Osalle asiakkaista taksonomia on hyvin ajankohtainen. Muiden, esimerkiksi pk-sektorin asiakkaiden, on kuitenkin hyvä seurata kehitystä, koska taksonomiaa on tarkoitus laajentaa ja kehittää jatkuvasti. EU tarjoaa työkalut seurata kehitystä ja tarkistaa mitkä toiminnat ovat mukana taksonomiassa ja mitkä ovat jonkin tietyn sektorin kriteerit. Taksonomiakriteerit löytyvät osoitteesta: https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/tool/index_en.htm

Teksti: Erkki Ikäheimo, Impakti-uutiskirjeen päätoimittaja

3. Ympäristö- ja yhteiskuntavastuu malminetsintäyhtiön näkökulmasta – Yva ry:n webinaari 30.9.2021

Artikkeli on kirjoitettu Mawson Oy Suomen toimitusjohtaja Noora Aholan esityksen pohjalta. Ahola piti esityksen Yva ry:n webinaarissa 30.9.2021.

Malminetsintäyhtiö Mawson Oy Suomi on kanadalaisen Mawson Gold Ltd:n tytäryhtiö. Suomessa Mawsonille on tutkimustoiminnan lisäksi ajankohtaista YVA-vaiheeseen siirtyvä hanke, jossa selvitetään jo paikallistettujen kulta- ja kobolttiesiintymien hyödyntämistä Ylitorniossa ja Rovaniemellä Rajapalojen alueella. Yhtiö tekee malminetsintää kaivoskehityshanketta laajemmalla Rompas-Rajapalojen aluekokonaisuudella.

Natura-arviointeja malminetsintävaiheessa

Rajapalojen alueella on paikallistettu kahdeksan merkittävää kulta-kobolttiesiintymää, joiden pohjalta kaivoshankkeen suunnittelu on aloitettu. Vuonna 2021 käynnistyneen YVA-menettelyn aikana saadaan kannattavuuskysymyksiin tarkempia vastauksia. Yksi ratkaisevimmista kysymyksistä kaivoshankkeen etenemisessä on Mustiaapa-Kaattasjärven Natura 2000 -alue, jolla merkittävä osa kulta-kobolttiesiintymistä sijaitsee. Malminetsintävaiheessa on tehty useita Natura-arviointeja. YVA-ennakkoneuvottelut on käyty vuodenvaihteessa 2020-2021 ja konsultti on valittu viemään hanketta kohti YVA-ohjelmavaihetta ja suunnittelemaan tarvittavien lisäselvitysten toteuttamista.

Natura-arviointeja tehdään niiltä osin, kuin tutkimustoimintaa tehdään Natura-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Malminetsinnän luvitus ja jatkoluvitus kolmen vuoden välein tuo mukanaan muutoksia Natura-arviointeihin. Natura-alue rajoittaa toimintaa malminetsintävaiheessa esimerkiksi siten, että syväkairaukset toteutetaan talviaikaan muutaman kuukauden aikana, jotta luontotyyppejä ja kasvilajistoa ei vahingoiteta ja lintujen pesintä-aikoja voidaan rauhoittaa. Toisaalta myös talvella pesivät linnut ovat tuoneet rajoituksia malminetsintätyöhön, joten aikatauluttaminen on tarkkaa.

Ennakoitavuuden heikkenemisen myötä yhtiön omat vastuullisuusedellytykset korostuvat

Rahoittajat ja sijoittajat ovat kiinnostuneita hankkeen ennakoitavuudesta, mikä on yhä haasteellisempaa Suomessa - esimerkiksi tulevien lainsäädäntömuutosten myötä. Vaikka Rajapalojen hankealue kuuluu toistaiseksi ainoastaan Natura 2000 -verkostoon, eikä ole kansallisessa suojelussa, riippuu suhtautuminen hankkeeseen rahoittajasta. Vuosien luvitus, jatkoluvitus ja lupiin liittyvät valituskierteet herättävät kysymyksiä ja hankaloittavat ennakoimista. Rahoittajat edellyttävät nykyisin myös entistä laajempaa riskianalyysia hankkeesta.

Kuva 3: Malminetsintää Mawson Oy:n toimesta – vasemmalla Noora Ahola ja oikealla Janne Kinnunen (Kuva Mawson Gold Limited Oy:n kuva-arkistosta)

Suomessa olosuhteet ovat toistaiseksi olleet hankekehityksessä ennakoitavampia moniin muihin maihin verrattuna. Tiukka lainsäädäntö ja velvoitteiden seuranta herättävät luottamusta myös rahoittajan näkökulmasta. Noora Ahola näkeekin Suomessa viime vuosina heikentyneen toimintaympäristön ennakoitavuuden suurimpana riskinä hankkeiden rahoituksen näkökulmasta. Käynnissä olevat lainsäädäntömuutokset tuovat hankkeen aikatauluun ja toteutettavuuteen epävarmuutta ja ennakoimattomuutta. Tästä johtuen korostuukin yhtiön oma vastuullisuustaso sekä Suomessa että Australiassa, joissa Mawson Gold Ltd:llä on ajankohtaisia hankkeita.

Ahola kertoo, että rahoittajat ja sijoittajat näkevät tärkeänä edistää kunnan yleiskaavaa sekä päivitettävää vaihemaakuntakaavaa samalla, kun YVA-menettely etenee. Rajapalojen hankkeen osalta

kuntien kanssa onkin ollut mutkatonta asioida. Rahoittajat ovat myös kiinnostuneita paikallisyhteisöjen suhtautumisesta hankkeeseen. Yhtiön ja paikallisten asukkaiden ja yhteisöjen välinen yhteistyö on aktiivista ja siihen panostetaan. Kymmenen vuoden hanketyön aikana paikalliset sidosryhmät ovat tulleet tutuiksi. Erityisen positiivista on, että valtaosa asukkaista on hankkeen kannalla. Vaikka vastustusta on yleisesti vähän, keskittyy se nuoreen väestöön. Panostaminen nuorten osallistamiseen onkin tärkeää esimerkiksi käynnissä olevassa YVA-menettelyssä.

Kuva 4: Malminetsintä vaatii maastokelpoisia kulkuvälineitä (Kuva Mawson Gold Limited Oy:n kuva-arkistosta)

Vastuullisuuden raportoiminen työllistää ja palkitsee

Markkinoilla kestävyyskysymyksiä arvioidaan Environmental, Social ja Governance – eli ESG-riskipainotteisesti. Mitä suurempi sijoittaja on kyseessä, sitä enemmän painoarvoa on vastuullisuuden todentamisella.

Mawson Oy raportoi toimintaansa Digbee-nimisen arviointialustan kautta. Digbee on riippumaton, kaivosteollisuuden data-, ESG-arviointi- ja tutkimusala, jonka taustalla on kaivos- ja ympäristöammattilaisten asiantuntijaverkosto. Raportti on rahoittajille ja sijoittajille hyvä katsaus ESG-velvoitteisiin. Puolueeton data ja arviointi pienentävät riskejä sekä sijoittajan että yhtiön näkökulmasta.

Digbeellä tehtävä riskianalyysi perustuu satoihin yhtiölle esitettäviin kysymyksiin, joiden vastaukset on todennettava. Prosessin puolueettomuutta varmistetaan muun muassa siten, että yhtiö ei ole prosessin aikana kontaktissa arvioitsijoiden kanssa, vaan vastaukset toimitetaan data-alustan ja yhteyshenkilön kautta. Raportointi työllistää useita henkilöitä kuukausien ajan. Tulokset ovat kaikkien saatavilla ja ne kiinnostavat erityisesti sijoittajia. Ahola arvioi, että myös viranomaisten kiinnostus riskianalyysiä kohtaan kasvaa tulevaisuudessa. Riskianalyysissä on pystyttävä osoittamaan, että toiminnan kehittäminen on ennakoivaa, ja että esimerkiksi ympäristö- ja ilmastokysymyksiin pyritään vaikuttamaan pitkäjänteisesti projektin suunnitteluvaiheesta lähtien.

Mawson Oy on ensimmäisiä ESG-raportointia käynnistäneitä malminetsintäyhtiöitä Suomessa. Sijoittajien edellytykset ovat olleet avainasemassa ESG-raportoinnin käynnistämiseksi. Vuosittain päivitettävä raportti on julkinen ja saatavilla Digbeen alustalla. Raportointi on lisännyt vuoropuhelua

yhtiön ja sijoittajien välillä, ja tämän myötä on keskusteltu aiempaa aktiivisemmin myös kehittämis-toimenpiteistä. Ahola toteaaakin, että kokemukset ovat olleet positiivisia ja riskianalyysi lisää luotta-musta eri sidosryhmien kesken.

Lyhennelmän kirjoitti Tiina Vikman wpd Finland Oy:sta

Haluatko antaa palautetta Impakti-uutiskirjeestä

Otamme mielellämme vastaan kommenttisi ja/tai mielipiteesi tästä julkaisusta - on palaute sitten leh-den sisällöstä, ulkoasusta, teknisestä toimivuudesta tai jostain muusta. Lähetä kommenttisi sähköpos-titse lehden toimitukselle osoitteeseen yvary.fi@gmail.com:

Yva ry	Yva ry:n kannatusjäsenet		
Kytösuonpolku 3 C 28 00300 Helsinki (+358) 050 312 0295 mail@yvary.fi Osoitetietojen lähde: Yva ry:n jäsenrekisteri Päätoimittaja Erkki Ikäheimo			
			
	Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy		
			